
RUSYA İLE TİCARETTE YENİ DÖNEM

09.08.2016

Yenisafak, 8 Ağustos 2016

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Rusya ziyaretinde, iki ülke arasındaki ticaret, gündemin önemli başlıklarından olacak. St. Petersburg şehrinde gerçekleştirilecek görüşmede enerji projelerinden turizme, gıda ve sanayi ürünleri ticaretinden yeni yatırımlara birçok konunun ele alınması bekleniyor. Görüşmede uçak krizi öncesinde belirlenen "100 milyar dolarlık ticaret hacmi" hedefinin de tekrar gündeme getirileceği belirtiliyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in yarın gerçekleştirecekleri görüşmede, iki ülke arasındaki ekonomik iş birliğinin ön plana çıkması bekleniyor.

Türkiye ve Rusya arasında geçen kasım ayında yaşanan uçak krizi sonrasında iki ülke lideri arasındaki ilk resmi görüşme yarın Rusya'nın St. Petersburg şehrinde gerçekleşecek.

İki ülke arasında yaşanan uçak krizi öncesinde belirlenen "100 milyar dolarlık ticaret hacmi" hedefinin tekrar canlandırılması, enerji projelerinden turizme, gıda ve sanayi ürünleri ticaretinden yeni yatırımlara, ekonomiye dair birçok konunun bu görüşmede ele alınması bekleniyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Rusya Federal İstatistik Servisi (Rosstat) verilerinden derlenen bilgilere göre, geçtiğimiz yıl itibarıyla Rusya, Türkiye'nin ihracatında ikinci sırada bulunurken, ithalatında üçüncü sırada yer alıyordu.

2008 yılında toplam 38 milyar dolar seviyesinde bulunan Türkiye-Rusya dış ticaret hacmi, petrol fiyatlarındaki düşüşle birlikte Rus ekonomisinin resesyona girmesi sonucu 2015'te 23,3 milyar dolara gerilemişti.

Uçak krizinden sonra ise iki ülke arasındaki ticaret hacmi daha da gerileyerek bu yılın ilk altı ayında Türkiye'nin Rusya'ya ihracatı, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 60,5 azalarak 737 milyon dolara geriledi.

Kritik görüşmeye çok az kaldı

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin en son, 15 Kasım 2015'te Antalya'da düzenlenen G20 zirvesi kapsamında bir araya geldi. Yarın görüşecek olan iki liderin çantasında Türk-Rus ilişkilerinin yeniden canlandırılması, ticari-ekonomik işbirliği ve Suriye başta olmak üzere bölgesel krizler gibi birçok önemli gündem maddesinin bulunduğu belirtiliyor.

Görüşme, 24 Kasım'dan sonra sıkıntılı bir dönemden geçen Türk-Rus ilişkilerinin rayına oturtulması ve rüzgarın tersine döndürülmesi açısından büyük önem taşıyor. Ayrıca Suriye'de krizin çözümüne katkı sağlayabilecek iki önemli ülke liderinin görüşmesi, ziyaretin ikili ilişkilerin yanı sıra bölgesel ve küresel anlamını da artırıyor. Moskova'dan olumlu açıklamalar Erdoğan-Putin görüşmesi öncesinde Moskova'dan yapılan açıklamalarda ikili ilişkilerin yeniden canlandırılması ön plana çıktı. Kremlin Basın Sözcüsü Peskov, geçtiğimiz gün yaptığı açıklamada "Görüşmede iki ülke ilişkilerinin nasıl, hangi tempoda ve hangi aşamalarda canlandırılacağı konularında ciddi görüş alışverişinde bulunulacak" ifadesini kullanmıştı. Putin'in Danışmanı Yuriy Uşakov ise görüşmenin zor bir sürecin ardından gerçekleştiğini anımsatarak, "Bu temasların Türk-Rus ilişkilerinin tamamında normalleşmeye katkı sağlamasını umut ediyorum" temennisinde bulunmuştu. Görüşmeye dair Kremlin Sarayı'dan yapılan yazılı basın bildirisinde ise ziyaret kapsamında Türk-Rus ilişkilerinin kademeli olarak canlandırılması, ekonomik-ticari işbirliğinin gelişmesi için yol haritasının belirlenmesi ve iki ülke arasındaki üst düzeyli istişare mekanizmalarının yeniden faaliyete geçirilmesi gibi konuların görüşüleceği belirtilmişti. Putin, 17 Temmuz'da FETÖ'nün darbe girişimi dolayısıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı arayarak, Türkiye'de seçilmiş hükümetin yanında yer aldıklarını belirtti. Normalleşme süreci 24 Kasım'dan sonra iki ülke arasındaki ilk temas 3 Aralık'ta Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ve Rus mevkidaşı Sergey Lavrov arasında Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da gerçekleşti. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) toplantısı çerçevesinde gerçekleşen görüşme uçak krizinin ardından ilk yüz yüze temas olma özelliğini taşıdı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 27 Haziran'da Vladimir Putin'e gönderdiği mektuptan iki gün sonra Putin, Erdoğan'a teşekkür telefonu açtı. İki liderin uçak krizinden sonraki ilk görüşmesi yaklaşık 45 dakika sürdü. Erdoğan ve Putin, yüz yüze görüşme kararı aldı. Telefon görüşmesinin ardından bakanlar kurulunu toplayan Putin, hükümete Türkiye ile ilişkilerin normalleşmesi için görüşmelere başlanması talimatı verdi. Böylece iki ülke ilişkilerinde normalleşme süreci başlamış oldu. Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, uçak krizinden sonra Rusya'ya bakan düzeyinde ilk ziyareti 1 Temmuz'da gerçekleştirdi. Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) toplantısına katılmak üzere Soçi'ye gelen Çavuşoğlu, Rus mevkidaşı Lavrov ile ikili görüşme yaptı. Putin, 17 Temmuz'da FETÖ'nün darbe girişimi dolayısıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı arayarak, Türkiye'de seçilmiş hükümetin yanında yer aldıklarını belirtti. Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci de 26 Temmuz'da Moskova'ya gelerek muhataplarıyla görüşmeler gerçekleştirdi. Batı'da 9 Ağustos tedirginliği Gözler Erdoğan-Putin zirvesinde

Gıda ambargosu

Türkiye'nin Rusya'ya yönelik ihracatında başlıca kalemlerden otomotiv sanayisi, kimyasallar, hazır giyim, elektrikli cihazlar ve madencilik ürünlerinin yanı sıra özellikle Rusya'nın uygulamaya koyduğu yaptırımlar nedeniyle gıda ürünlerinin ihracatında da önemli düşüşler yaşandı.

Rusya, 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla Türkiye'den domates, portakal, elma, kayısı, lahana, tuz, brokoli, mandalina, salatalık, armut, kayısı, şeftali, erik, üzüm, çilek, kuru soğan, karanfil, tavuk ve hindi eti ithalatını yasaklama kararı almıştı.

Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek ve Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, 26 Temmuz'da Moskova'da temaslarda bulunarak, Türkiye'ye yönelik gıda ambargosunun kaldırılmasına yönelik görüşmelerin başladığını duyurmuşlardı.

Turizm ve vize başlıkları

Turizme yönelik kısıtlamalar ve Türk vatandaşlarına uygulanan tek taraflı vize uygulaması da ele

alınması beklenen diğer önemli konulardan.

Türkiye'ye yönelik charter uçuşların ve tur satışlarının yasaklanması nedeniyle, turizm alanında Türkiye'nin kaybı yılın ilk yarısında 840 milyon dolar olurken, Rusya'dan Türkiye'ye giden turist sayısı da bu yılın ilk yarısında geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 87 azalarak 184 bin kişiye geriledi.

Rusya Devlet Başkanı Putin, Türkiye'ye yönelik tur satışı ve charter uçuşları kapsayan yaptırımların kaldırılmasına yönelik kararnameyi 1 Temmuz'da imzalamış, Rus hükümeti de bu konudaki çalışmaların başladığını duyurmuştu.

Putin'in açıklamasının ertesi günü Türkiye'ye yönelik tur satışları tekrar başlamış, Türkiye'nin tatil noktaları tekrar Rusya'daki en popüler tur bölgeleri arasındaki yerini almıştı.

Rusya Başbakan Yardımcısı Arkadiy Dvorkoviç de geçtiğimiz haftalarda yaptığı açıklamada, İki ülke arasındaki vize kısıtlamaları, gerekli güvenlik seviyesinin sağlanması durumunda kaldırılabilir." diye konuşmuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyareti sonrası bu alanlardaki çalışmaların da hız kazanarak, tekrar 24 Kasım tarihi öncesindeki seviyeye doğru ilerlemesi bekleniyor.

Batı'da 9 Ağustos tedirginliği

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rusya lideri Vladimir Putin ile görüşmek için Rusya'ya gidiyor. Erdoğan gitmeden önce Batı medyası, Avrupa ülkelerinin iki ülkenin yaklaşmasından duyduğu tedirginliği gizlemedi. İngiliz Financial Times gazetesi, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ilk yurtdışı ziyaretini Rusya'ya yapacak olmasına dikkat çekerek, "Ankara-Moskova yaklaşması Batı'yı tedirgin ediyor" ifadelerini kullandı. 'Türkiye Rusya'nın tepkisinden memnun, ABD'ye kızgın'FT'nin haberinde şu ifadeler yer aldı; "Türkiye, Rusya'nın Ankara'ya darbe girişimi sonrası verdiği destekten memnun. Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın'ın geçen hafta Tass haber ajansına, 'Rusya Federasyonu'nun bu konuda açık ve net tavır almasını takdirle karşılıyoruz' açıklamasını yapmıştı. Gazete, Türkiye'nin darbe girişimi ardından yetkililerden gelen açıklamalar nedeniyle ABD'yi eleştirdiğini, Fethullah Gülen'in iadesi konusunda da Washington'a tepki gösterdiğini hatırlatıyor.Putin-Erdoğan görüşmesi Avrupa'nın utancı olur Gözler Erdoğan-Putin zirvesinde Putin Erdoğan için tarih verdi

Enerjide işbirliği

Başta doğalgaz ticareti, Türk Akımı boru hattı ve Akkuyu Nükleer Enerji Santrali projeleri olmak üzere enerji iş birliği ise iki ülke arasında en kritik konulardan biri olarak ön plana çıkıyor.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun (EPDK) verilerine göre, Türkiye 2015'te Rusya'dan 27 milyar metreküp doğalgaz ithal ederken, Türk Akımı projesinin de bu noktada önemli bir rol üstlenmesi bekleniyor.

Türkiye, projenin gerçekleşmesi halinde Karadeniz üzerinden inşa edilecek bir hatla yıllık 15,7 milyar metreküp doğalgaz almayı hedeflerken, inşa edilmesi planlanan ikinci hatla ise Türkiye üzerinden Avrupa'nın güneydoğu bölgesine doğalgaz taşınması planlanıyor.

Rusya Enerji Bakanı Aleksandr Novak, Türk Akımı doğalgaz boru hattı projesi kapsamında Türkiye ile görüşmelerin yeniden başladığını açıklamıştı.

Türkiye'nin ilk nükleer santrali olacak Akkuyu NGS projesi de yaklaşık 25 milyar dolar bütçeyle Rusya tarafından gerçekleştiriliyor.

Kaynak/Source: